

Συνέντευξη στο Βήμα 7/11/1985

ΕΡΩΤΗΣΗ

1. Οι αντιδράσεις κατά των μέτρων για την σταθεροποίηση και ανάπτυξη της οικονομίας συνεχίζονται. Οι αντιδράσεις αυτές, πέραν των κομματικών κινήτρων που πιθανώς τις ενισχύουν, δείχνουν ότι οι μισθωτοί δεν δέχονται τα μέτρα, τα θεωρούν άδικο. Τι θα κάνει η Κυβέρνηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Κατ'αρχήν θα ήθελα να παρατηρήσω ότι τέτοια μέτρα, μέτρα περιοριστικά, μέτρα που αναμφισβήτητα θίγουν, σε πρώτη τουλάχιστον φάση, το διαθέσιμο εισόδημα των ιδιωτών και ειδικά το εισόδημα των εργαζομένων, είναι όχι μόνο φυσικό αλλά και θεμιτό να προκαλούν ορισμένες αντιδράσεις. Από αυτή την άποψη, η Κυβέρνηση φυσικά, δεν περίμενε να γίνουν δεκτά τα μέτρα..... με ενθουσιασμό από τις διάφορες κοινωνικές τάξεις, τους φορείς και τους εκπροσώπους ^{τους} Εκείνο που εύλογα προσδοκούσε και προσδοκά η Κυβέρνηση ήταν η κατανόηση της αναγκαιότητας των μέτρων από τα ευρύτερα στρώματα του πληθυσμού και τους εργαζόμενους. Και πιστεύω ότι όσο περνούν οι μέρες η προσδοκία αυτή επαληθεύεται.

Θα ήθελα επίσης, δεύτερο, να παρατηρήσω ότι τα μέτρα δεν είναι αλλά και δεν θεωρούνται άδικο από τους εργαζόμενους, αφού είναι σαφής ο προσανατολισμός τους προς μία όσο το δυνατό δικαιότερη κατανομή του κόστους των ~~μέτρων~~ στις διάφορες κοινωνικές τάξεις, τους μισθωτούς, τους επιχειρηματίες και τους αγρότες.

Το γεγονός ότι εκδηλώθηκε και εκδηλώνεται ακόμη κάποια αντίδραση κατά των μέτρων από ορισμένες πλευρές, με κομματικά κατά βάση κίνητρα και κριτήρια δεν σημαίνει ότι οι μισθωτοί δεν δέχονται τα μέτρα. Θα ήθελα επίσης να τονίσω ότι οι επιπτώσεις των μέτρων θα πρέπει να τοποθετηθούν και να αξιολογηθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα. Είναι βέβαια γεγονός ότι άμεσα οδηγούν σε μείωση του εισοδήματος των εργαζομένων και των άλλων κοινωνικών τάξεων από την ίδια τους τη φύση, αφού στοχεύουν στο να ξανακερδίσουμε την ανταγωνιστικότητά μας απέναντι στους εμπορικούς μας εταίρους που χάσαμε τα τελευταία χρόνια. Μεσοπρόθεσμα όμως η βελτίωση και η εξυγίανση του ισοζυγίου εξωτερικών πληρωμών και η μείωση του πληθωρισμού σε λογικά επίπεδα, θα επιτρέψει την ανάκαμψη της επενδυτικής και της παραγωγικής δραστηριότητας και την αύξηση των εξα-

γωγών και κατά συνέπεια θα οδηγήσουν στη αύξηση των πραγματικών εισοδημάτων και τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του λαού μας.

Η Κυβέρνηση, όπως είναι ευνόητο, θα εμμείνει στην εφαρμογή των μέτρων γιατί δεν έχει άλλη επιλογή και δεν έχει άλλωστε προταθεί καμιά άλλη ολοκληρωμένη εναλλακτική λύση. Γιατί έτσι μόνο μπορούμε να προσδοκούμε την έξοδο από τη σημερινή κρίση και την είσοδο σε μιά φάση αυτοδύναμης ανάπτυξης.

ΕΡΩΤΗΣΗ

2. Με δεδομένη την εισοδηματική πολιτική που είναι συγκρατημένη, μήπως θα υπάρξουν φορολογικές ελαφρύνσεις ώστε να προστατευθεί το πραγματικό εισόδημα των φορολογουμένων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Μιά από τις βασικές αιτίες των ανισορροπιών και των προβλημάτων που αντιμετωπίζει τα τελευταία χρόνια η Ελληνική Οικονομία, στην άμβλυνση και επίλυση των οποίων αποβλέπουν τα πρόσφατα μέτρα είναι τα μεγάλα ελλείμματα του Δημόσιου Τομέα. Όπως έχει ανακοινωθεί, η Κυβέρνηση αποβλέπει στην ουσιαστική μείωση των ελλειμμάτων αυτών, με άμεσο στόχο για το 1986 τον περιορισμό τους κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.

Μέσα σ' αυτά τα δεδομένα και τις επιδιώξεις γίνεται φανερό ότι δεν υπάρχουν αυτή την ώρα περιθώρια για ουσιαστικές φορολογικές ελαφρύνσεις. Κάτι τέτοιο θα αποτελούσε μιά πραγματική αντίφαση και θα αντιστρατευότανε τους στόχους της δέσμης των μέτρων.

Θα ήθελα πάντως να διευκρινήσω ότι σε ό,τι αφορά το σκέλος των δαπανών, πρόθεση της Κυβέρνησης είναι να μην θιγούν οι δαπάνες για τη Παιδεία, τη Υγεία κ.λ.π για όλες δηλ. τις κατηγορίες εκείνες που συνιστούν το λεγόμενο κοινωνικό μισθό, από τον οποίο ωφελούνται κυρίως οι εργαζόμενοι και γενικά οι ασθενέστερες εισοδηματικές τάξεις.

Φυσικά παραμένει πάγιος στόχος Κυβερνητικής Πολιτικής η περιστολή της φοροδιαφυγής καθώς και των αδικαιολόγητων φοροαπαλλαγών.

Όστε μέσα από αυτή την αποκατάσταση πληρέστερης φορολογικής δικαιοσύνης και την εκλογίκευση της φορολογίας να μπορέσουμε να προχωρήσουμε σε εφικτές φορολογικές ελαφρύνσεις και στη δικαιότερη κατανομή του φορολογικού βάρους.

ΕΡΩΤΗΣΗ

3. Η συναίνεση όλων των πολιτών, ανεξάρτητα από κομματική τοποθέτηση και κοινωνική θέση, είναι αναγκαία για την εφαρμογή των μέτρων. Ένα από τα σημεία της κριτικής που ασκείται στην κυβέρνηση είναι ότι δεν εξασφαλίστηκε η συναίνεση αυτή. Αποδέχεσθε αυτή τη διαπίστωση; Σκέπτεσθε να εξασφαλίσετε στο μέλλον κάποια συναίνεση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Πραγματικά η ευρύτερη κοινωνική συναίνεση είναι όχι απλώς αναγκαία, αλλά ουσιαστική προϋπόθεση για την επιτυχία των μέτρων. Και η κυβέρνηση πιστεύει ότι, ανεξάρτητα από ορισμένες αντιδράσεις που υπαγορεύονται κυρίως από κομματικές σκοπιμότητες, αυτή η συναίνεση, μέσα στα όρια που ανέφερα παραπάνω απαντώντας σας στην πρώτη σας ερώτηση, είναι υπαρκτή και δεδομένη.

Θα ήθελα με την ευκαιρία να διευκρινίσω ότι η επίκριση που μας απευθύνεται ότι δεν επιδιώξαμε και δεν εξασφαλίσαμε από πριν αυτή τη συνέλευση είναι αστήρικτη και άδικη. Όποιος διαβάσει προσεκτικά την απόφαση του ΕΣΑΠ της 16.9.1985 μπορεί να διαπιστώσει ότι μέσα σ' αυτό το Συμβούλιο, στο οποίο ως γνωστό εκπροσωπούνται όλες οι κοινωνικές τάξεις είχαν συζητηθεί διεξοδικά όλα αυτά τα προβλήματα της Ελληνικής Οικονομίας στην αντιμετώπιση των οποίων αποβλέπουν τα Κυβερνητικά μέτρα. Και όχι μόνο συζητήθηκαν αλλά υπήρξε σύμπτωση απόψεων όχι μόνο στις διαπιστώσεις και στους προβληματισμούς αλλά και στη κατεύθυνση της θεραπείας. Βέβαια όπως είναι ευνόητο δεν ήταν δυνατό να γίνει τότε συγκεκριμένη αναφορά στα συγκεκριμένα μέτρα και κυρίως στην υποτίμηση της δραχμής και τους περιορισμούς των εισαγωγών. Και δεν μπορούσαν τότε να ειπωθούν ανοικτά όλα αυτά γιατί υπήρχε κίνδυνος κερδοσκοπίας και καταστρατήγησης των μέτρων. Φαντάζεστε τι θα γινόταν αν στις 16 Σεπτεμβρίου στην ανακοίνωση του ΕΣΑΠ προαναγγέλαμε ότι μετά ένα μήνα λόγου χάρη, θα υποτιμούσαμε τη δραχμή και θα καθιερώναμε προκαταβολές για ορισμένες εισαγωγές;

Με σαφήνεια όμως αναφερόταν στη παραπάνω ανακοίνωση του ΕΣΑΠ ότι:

" Τα άμεσα οικονομικά προβλήματα της χώρας εκδηλώνονται με την διεύρυνση του ελλείμματος των τρεχουσών συναλλαγών, τη σταθερή αύξηση του εξωτερικού χρέους, τα μεγάλα ελλείμματα και τις αυξανόμενες δανειακές ανάγκες του δημόσιου τομέα, τη διατήρηση του πληθωρισμού σε υψηλά επίπεδα και την αύξηση της ανεργίας "

Μιά προσεκτική ανάγνωση της απόφασης αυτής οδηγεί στο συμπέρασμα ότι και η ενημέρωση έγινε και η συναίνεση υπήρξε, στα πλαίσια του ΕΣΑΠ, όχι μόνο για τα βασικά προβλήματα της Οικονομίας αλλά και για τις κατευθύνσεις της θεραπείας των.

Και βέβαια θα μπορούσα γενικότερα να υπενθυμίσω ότι είναι νωπή ακόμα η γενικότερη συναίνεση του Ελληνικού Λαού, σύμφωνα με τους κανόνες του δημοκρατικού μας πολιτεύματος πάνω στο γενικότερο και το οικονομικό κυβερνητικό πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ, όπως εκφράστηκε με την ετυμηγορία του πριν από 5 μόλις μήνες.

ΕΡΩΤΗΣΗ

4. Όπως έχει ανακοινωθεί προετοιμάζονται τα αναπτυξιακά μέτρα που συμπληρώνουν τα μέτρα για τη σταθεροποίηση. Ανάπτυξη σημαίνει κυρίως επενδύσεις. Πως θα επιδιώξετε την αύξηση των επενδύσεων; Ειδικότερα με ποιά μέτρα θα επιδιωχθεί η αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ίσως θα πρέπει να πω πρώτα ότι τα αναπτυξιακά μέτρα καλύπτουν ένα ευρύτερο πεδίο από ότι οι υπό στενή έννοια επενδύσεις. Με αυτή τη διευκρίνιση θέλω να σημειώσω ότι πραγματικά τα μέτρα σταθεροποίησης για να αποδώσουν μεσο-μακροπρόθεσμα, αλλά θα έλεγα για να δικαιωθούν οικονομικά και κοινωνικά θα πρέπει να συμπληρώνονται από παράλληλα αναπτυξιακά μέτρα που θα διασφαλίζουν τη συνέχιση μιάς αυτοδύναμης αναπτυξιακής πορείας.

Αυτή τη στιγμή εξετάζομαι εκ νέου την αναπτυξιακή μας στρατηγική τον προσανατολισμό της βιομηχανίας και βιοτεχνίας, το ρόλο της γεωργίας και των άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων. Φυσικά το επίκεντρο όλης της αναπτυξιακής διαδικασίας τοποθετούμε την αύξηση των επενδύσεων και τη βελτίωση της διάρθρωσής των. Τα σχετικά μέτρα αποβλέπουν στη βελτίωση της αποδοτικότητας των παραγωγικών μονάδων, που αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανάκαμψη των παραγωγικών επενδύσεων τόσο του ιδιωτικού τομέα όσο και των δημόσιων φορέων (ΕΤΒΑ κ.λ.π). Στο βαθμό που θα συντελείται αυτή η μεταβολή είναι προφανές ότι θα βελτιώνεται και το επενδυτικό κλίμα.

ΕΡΩΤΗΣΗ

5. Αρχισαν οι διαδικασίες που πιθανότατα θα καταλήξουν σε δανεισμό από την ΕΟΚ. Κατά το παρελθόν, όμως, χώρες της Κοινότητας θεώρησαν υπερβολικά αυστηρούς τους όρους που ετέθησαν σε ανάλογες περιπτώσεις, προκειμένου να τους χορηγηθεί δάνειο. Γιατί είμαστε υποχρεωμένοι να πάρουμε το δάνειο αυτό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Κατ'αρχήν δεν είμαστε υποχρεωμένοι να δανειστούμε από την ΕΟΚ, αλλά αν τελικά προχωρήσουμε σ'αυτό το δανεισμό, αυτό απλούστατα θα σημαίνει ότι οι όροι του θα είναι ποιό συμφέροντες από τους όρους που θα εξασφαλίζαμε σε περίπτωση προσφυγής στην ελεύθερη τραπεζική αγορά. Δεν είναι, εξ'άλλου, ακριβές ότι η ΕΟΚ θέτει όρους, περισσότερο ή λιγότερο αυστηρούς. Η Κοινότητα, όπως συνέβη και στα ανάλογα προηγούμενα δανειοδοτήσεων προς άλλες χώρες μέλη, προβαίνει κατά κανόνα σε ορισμένες συστάσεις, πράγμα που έχει ήδη κάνει και στην Ελλάδα μετά την αναγγελία των μέτρων. Περίληψη των σχετικών συστάσεων έχει ήδη δημοσιευθεί. Από την ανάγνωσή τους προκύπτει ότι η ΕΟΚ συμφωνεί με τα μέτρα που αποφάσισε η Ελληνική Κυβέρνηση για τη σταθεροποίηση και ανάπτυξη της οικονομίας μας.